

bir dilemma:

jeoloji mühendisliği eğitiminde ülke gerçeği;

işsizliğe mezun vermek mi?

işsiz kalmak mı?

Giriş: Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinin 2015 yılındaki durumları ve dolayısı ile Jeoloji Mühendisliği eğitiminin ele alındığı bu araştırmada içinde bulunan durumun sebepleri için yanıt aranması gereken sorulardan bazıları şunlardır:

- * Üniversite eğitimi mi?
- * İşsizlik mi?
- * 12 Eylül 1980 den bu güne uygulanan yanlış eğitim politikaları mı?
- * Tercihlerde anne baba etkisi mi?
- * Yoksa hepsi mi? veya
- * Doğal olaylarla hiç ilgisi olmayan ve hiçbir bilimsel grupla ortaklaşmamış bir öğrencinin temel bilimlerde başarı şansı nedir?
- * Eğitim sisteminde 2002 den bu yana yapılan değişiklikler ve liselerde yapılan operasyonlara baktığımızda görünen nedir?
- * Fizik, kimya, biyoloji, matematik ve jeoloji gibi temel bilimler karşılığının altında ne yatmaktadır?
- * Yeni dünya düzeni içerisinde, bilginin ticarileştirilmesi ve sanayiye en kısa yoldan ulaştırılması istenirken, jeolojik bilgilerin değerini bilen veya veren var mıdır?
- * Yeni dünya düzeninde gerçekten devletin mühendisi olmaz mı?
- * Hem bilim adamı hem mühendis olan jeoloji mühendisliği sisteme çatışmakta mıdır?
- * Jeolojik bilgilerin üretilebilmesi için hazırlanan projelerin yaygın etkisi ve özgün değerini elektronik terazilerde tartarak kabul etmeyen meslektaşlarımızın etkisi nedir?
- * Bilginin üretilemediği, araştırmaların yapılamadığı ve evrensel düşüncenin gelişemediği üniversitelerde rekabetçi bir kaliteli eğitim sunmak mümkün müdür?
- * % 100 burs veren özel üniversitelerin burs olanaklarını, % 75, % 50 ve % 25 lik dilimler halinde pazarlaması ile tercih puanlarındaki dramatik düşmelere karşı daha ne kadar direnilebilecektir?
- * Öğrenci seçme, yerleştirme vb sınavlarda sorulan soruları konuyu bilmeden cevaplardan seçerek yanıtlayan bir öğrencinin 5 milyarlık ihtiyaç dünyayı araştırıp, sorgulaması mümkün müdür?
- * Yıllardır bu kadar bölüm fazla yenisi açılmasın, İl. Öğretimler kapatılsın diye haykıranlara kulak vermeyen kişi, kurum veya kuruluşların hiç hatası yok mudur?
- * Tüm bunlara inat jeoloji mühendisliği eğitimi nasıl kurtulur?

Öncel Değerlendirmeler:

Türkiye Jeoloji Kurultay Açılış Konuşmaları: Ülkemiz genelinde 1947 yılından günümüze kadar sürdürülebilen tek kurultay olan Türkiye Jeoloji kurultaylarının geleneksel açılış konuşmaları, kurultay başkanları ve dönemin oda yönetim kurul başkanları

tarafından yapılır. Bu konuşmaların en önemli bölümlerinden biriside jeoloji mühendisliği eğitimine ayrılır. Bu bağlamda; Şubat, 1993 te düzenlenen 46. Türkiye Jeoloji Kurultayı açılış konuşmasını yapan Kurultay Başkanı Prof. Dr. Vedia TOKER, eğitim konusunda üniversitelerimizden nitelikli eğitim alarak yetişmiş elemanların azlığından bahsederek, Hükümet – DPT – üniversite ve ilgili meslek odaları ile kamu ve özel kuruluşların görüşleri alınarak çözümler üretilmesinin artık bir zorunluluk olduğunu belirtirken, aynı kurultayda konuşan oda başkanımız Behiç ÇONGAR da konuşmasında; Jeoloji mühendisliği eğitimi ile ilgili olarak: “Kurulan yeni üniversiteler ve üniversitelerde uygulanmaya başlanan gece eğitimi bahanesi ile, yeni jeoloji mühendisliği bölümleri açılmasını eleştirerek, yeterli sayıda nitelikli öğretim üyesi, laboratuvar olanakları olmadan öğrencilere gerçekçi anlamda staj yaptırılmadan mühendis yetiştirilemez” görüşünü savunmuştur. Mühendislik eğitiminin, ülke gerçekleri ve gereksinimlerinin zorunlu kıldığı çağdaş seviyenin kazandırılması amacıyla TMMOB ve odalarla üniversitelerin işbirliği yapmalarının zorunluluğu üzerinde duran Çongar, devamlı “Bireysel hataların bilgisizlik ve deneyimsizlikten kaynaklanan kısımlarını en aza indirmek için, batı ülkelerinde de yaygın olarak görülen “Yetkili Mühendislik” veya “Sertifikalı Mühendislik” uygulamasına bir an önce geçilmesini önermiş ve nitelikli öğretim üyelerini arttırmadan, yeterli laboratuvar olanaklarını sağlamadan, gerçekçi staj eğitimi yaptırılmadan yeni jeoloji mühendisliği bölümleri açılmamalıdır demiştir.

Şubat, 1994 de düzenlenen 47. Kurultay konuşmasında oda başkanı Sayın Behiç Çongar, 46 kurultaya benzer olarak, Ülke projelerinin, bilgili, deneyimli ve yüksek nitelikte mühendislere gereksinim duyduğu bu dönemde, ne yazık ki son yıllarda mühendislik eğitiminde, istenilen düzey bir türlü tutturulamadığını dile getirerek Jeoloji mühendisliği eğitimi ile ilgili

endişelerin daha da büyüdüğünü belirterek, kurulan yeni üniversiteler ve de üniversitelerimizde uygulanmaya başlanan gece eğitimi bahanesi ile jeoloji mühendisliği bölümleri sayılarının hızla çoğalması eleştirmiştir. Bir öğretim üyesi ve bir araştırma görevlisi ile mühendislik bölümü açılmamasını vurgulayan Çongar, yeterli sayıda nitelikli öğretim üyesi, laboratuvar olanakları olmadan, öğrencilere gerçekçi anlamda staj yaptırılmadan mühendis yetiştirilemez diyerek sağlıksız gerekçelerle, yeni mühendislik bölümleri açılması yerine, var olan mühendislik bölümlerinin çağdaş bilgi düzeyine sahip mühendisler yetiştirmelerini ve bu bölümlerde, mühendislik eğitiminin niteliğini yükseltecek önlemler alınmasının gerekliliğini vurgulamıştır.

47. kurultaya Başbakan olarak katılan merhum Süleyman Demirel ise yaptığı konuşmada; “Nihayet, benim yine geçen 40 sene zarfında şahit olduğum olaylardan birisi, biz mühendislik

projeleri, büyük projeler yapmaya başladığımız zaman jeoloji olayını orada kavradık, yani, jeoloji mühendisinin önemini orada kavradık. Çünkü, büyük tesis yapmamış Türkiye. O zaman öğrendik Terzaghi’yi, o zaman öğrendik Cassagrande’yi o zaman öğrendik dünya ölçüsündeki birçok jeologları. Sonra kendi jeoloji mühendislerimiz onun arkasından geldi.” “ve biz tekniğin gelişmelerinden yararlanmışızdır, yararlanmaya devam etmişizdir. Bu hizmetlerin hepsi jeoloji mühendislerimizindir ve onları eğiten fakültelerimizin, eğiten bilim kuruluşlarımızdır, “ demiştir.

Aynı kurultayda düzenlenen “2000 li yıllara doğru jeoloji eğitimi konulu panelde konuşan ve dönemin YÖK üyesi olarak görev yapan Sayın. Prof. Dr. Mümin Köksoy, 1994 yılı için, 20 jeoloji mühendisliği bölümü 1. Öğretim kontenjanı olarak toplam 875, 2. öğretim bulunan 9 bölüm kontenjan toplamını 325 olarak verirken 29 bölüm için toplam 1200 kontenjan verildiğini söyleyerek mevcut bölümlerdeki öğretim eleman dağılımını aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

	Prof. Dr.	Doç. Dr.	Yrd.Doç.Dr.	Öğr. Gör.	Uzman	Araş. Gör.	Toplam
Genel Jeoloji	29	20	27	4	1	79	160
Min-Pet	14	6	17	6	4	50	97
Maden Yat.	15	12	18	3	3	51	102
Uygulamalı Jeoloji	16	4	23	6	3	50	102
TOPLAM	74	42	85	19	11	230	461

YÖK süreci içerisinde bilebildiğimiz kadarı ile merhum Prof. Dr. Gürol Ataman'dan sonra üyelikte bulunan meslektaşımız Sayın Prof. Dr. Mümin Köksoy, bu sayısal verilerin yanısıra "Dünyada ve özellikle ülkemizde istihdam talebinden daha çok jeoloji mühendisi yetişmektedir. Bu nedenle jeoloji mühendisleri kendi mesleklerini icra edebilecek bir iş bulmakta güçlük çekmektedirler. Seçmeli mesleki dersleri ile geniş bir bilgi ve beceri spektrumuna sahip ve iyi bir yabancı dil ve bilgisayar kullanım becerisi ile donatılmış bir jeoloji mühendisinin hayatta iyi bir iş bulma şansı dar bir alanda uzmanlaşmış bir jeoloji mühendisinden daha fazla olmalıdır. Zira bugün kendi mesleğini icra eden jeoloji mühendisi

sayısı çok az olup, ilerdeki yıllarda bu miktar daha da azalacaktır. Bu nedenle öğrencilere kendilerini hayata hazırlayacak mesleki ve meslek dışı derslerden ilgi ve yeteneklerine göre bol miktarda seçme hakkı tanınmalıdır" diyerek Üniversitelerin jeoloji mühendisliği bölümlerinin endüstri ve uygulayıcı kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapabileceği alanları aşağıdaki şekilde vermiştir:

1. Yeraltı kaynaklarının aranması ve değerlendirilmesi
2. Yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının aranması, korunması ve değerlendirilmesi
3. Endüstriyel hammaddeler ile ilgili çalışmalar

4. Yerleşim alanları, baraj, yol, köprü, boru hattı yer ve güzergahlarının tespiti ve incelenmesi
5. Deprem, arazi kayması, su baskını vs. gibi doğal afet bölgelerinin tespiti ve gerekli önlemler için yapılacak çalışmalar
6. Sıcak su kaynaklarının tespiti ve bu bölgelerde sıcak su kaynaklarından yararlanabilme projelerine katılma
7. Teknopark projelerine katılım
8. Yukarıdaki konularda uluslararası işbirliğine ve rekabete açılma" (Köksoy, M., 1994)

54. Kurultay açılış konuşmasında oda başkanı sayın Aydın Çelebi, " Üniversiteler hukuksal ve kurumsal çerçevesi YÖK' le çizilen ve temel dinamikleri küresel piyasa mekanizmaları tarafından belirlenen etkenlerle yeniden şekilleniyor, "Üniversite-Sanayi İşbirliği" kavramı ile ifade edilen bu programla üniversiteler artık "proje bilimi" teşvik eden Anglo-Amerikancı modelin yörüngesine sokulmuştur. Bu anlayışın karikatür bir uzantısı olarak artık akademisyenlerimizin bir bölümü ek ders, ikinci eğitim, döner sermaye müdürlüğü, ticari yatırımlar yapan vakıf yöneticiliği, şirket ortaklığı, şirket sahipliği, onlarca şirketin danışmanlığı gibi yanını - asılmı olduğu şüpheli faaliyetleri yaygınlaşıyor. Bu arada "bilimsel" makalelerinin altında üniversite adresleriyle, şirket adresleri birlikte yer alabiliyor.

Bu patron, pardon, hocalar bir meslek örgütünün başkanı bile olabiliyorlar. Bilim kavramının bir mekanik pozitivist yorumu da çoğu kez "bilim - neylerse güzel eyler" sonucuna varabiliyor, O zaman bilim, "Bergama'da siyanürle altın eldesi çevreye zararsızdır" fetvasını bir kez verirse artık tartışılacak bir şey kalmaz. Cahil köylülerin pamuklarına, zeytinlerine, ormanlarına, pınarlarına ve atalarının aziz hatıralarına sahip çıkmaya hakkı yoktur. Hele hele bu toplarlardan kopartılan değerlerin çokuluslu şirketlerce götürülmesine bilimin söyleyeceği hiçbir şey yoktur. Çünkü bilim nötrdür. Etiye sütlüye karışmaz, insanları öldürdüğü halde binalara bir şey yapmayan bomba da çok bilimseldir, insanda görünür yara bırakmayan ancak iç organlarını çürüten işkence aletleri de bilimle bulunmuştur. O zaman bilim kim için ve ne için sorusunu sormak, özellikle bilimle "uğraşan insanların, etik-sorumluluğudur" demiştir.

Sayın Aydın Çelebi, 55. Kurultay konuşmasında da benzer bir söylemle "20 yıldır izlenen ekonomi politikaların önemli bir sonucu da, diğer alanlarda olduğu gibi meslek alanlarımızda da oldukça yaygın olan işsizliktir. Monetarizm ve neoliberal ekonomi politikaların teorisyenlerinin açıkça belirttiği gibi, ücretlerin belirli bir seviyede tutulabilmesi için toplumda %20'lere varan bir işsizler ordusunun bulunması gerekmektedir. Ülkemizde buna bir de YÖK'ün her ilde gecekondü üniversitesi uygulamasıyla ve "doldur boşalt" taktiğiyle işsizliğe mezun ettiği gençler düşünlüğünde, bu oran meslek alanlarımızda %50'lere ulaşmaktadır. Bugün gece eğitimiyle birlikte 51'i aşan jeoloji bölümlerine yaklaşık 1200 öğrenci girmektedir. Ülkemizdeki 9000 jeoloji mühendisinin yarıya yakını; ya işsizdir ya da ilgisiz işlerde. İşsizliği körükleyen plansız bölüm açmak, öğrenci kontenjanını çoğaltma, ikinci öğretimi gibi uygulamalar eğitimin niteliğini düşürmektedir." demiştir.

2003 yılında yapılan 56. Kurultay açılış konuşmasını yapan kurultay başkanı Sayın Prof. Dr. Özcan Dora " Yukarıda saydığım olumlu gelişmelere bakarak, üniversitemizde, dolayısıyla jeoloji mühendisliği bölümlerimizde, her şeyin yolunda gittiğini, önemli sorunların bulunmadığını sanmak, kanımca biraz fazla iyimserlik olur. Geçen yılki Kurultay Başkanı Prof. Dr. Engin Meriç'in açılış konuşmasında ayrıntılı bir biçimde çözelgelde gösterdiği gibi, 21 fakültemizin jeoloji

mühendisliği bölümlerine 395 i gececi olmak üzere, toplam 1285 öğrenci kabul edilmektedir. Oysa ülkemizin yılda yeni 1285 jeoloji mühendisine kesinlikle gereksinmesi bulunmamaktadır. Mezun olan genç mühendislerimizin neredeyse % 80 i kendi alanları dışındaki işlerde çalışmak zorunda kalmaktadır. Bu durumda jeoloji mühendisliği bölümlerimizdeki gece kısımlarının kapatılması ve gündüze alınan öğrenci sayılarında yarıya indirilmesi zorunluluğu ortadadır. Öte yandan, jeoloji mühendisliği bölümlerimizdeki öğretim üyesi dağılımı çok dengesizdir. Kimi büyük kent üniversitemizde 30 un üzerinde öğretim üyesi bulunurken, kimi Anadolu kentlerindeki üniversitelerde bu sayı 2 ye hatta 1'e düşmektedir. Umarım, acil önlemlerle bu dengesizliklerin giderilmesi yoluna gidilecektir.

Bir yıl sonra 2004 yılında düzenlenen 57. Kurultayda ise oda başkanımız sayın Aydın Çelebi " Yeri gelmişken ve sayın bakanda buradayken diğer mühendislik alanlarında olduğu gibi meslek alanımızda yaşanan işsizlik olgusuna özellikle değinmek isterim. İhtiyaç gözetilmeden açılan yeni bölümler, şişirilen kontenjanlar, ikili eğitim vb uygulamalarla gençlerimizin işsizliğe mezun edilerek en verimli çağlarının heder edildiği acı bir gerçektir. Buna değişik alanlarla ilgili hukuksal düzenlemelerde Jeoloji hizmetlerine yer verilmeyişi de eklendiğinde, meslektaşlarımızın yarıya yakını işsizlik girdabına ya da ilgisiz işlerde çalışmaya zorlanmaktadır. Jeoloji Mühendisleri Odası olarak meslektaşlarımızın özellikle uygulamaya ilişkin bilgi ve deneyimlerini artırmak, mesleki gelişmelerine " katkı da bulunmak üzere birçok meslek içi eğitim kursları, etkinlikleri düzenliyoruz. Bunlardan birkaçını başarıyla bitiren ve iki yıldır işsiz olan genç bir kadın meslektaşımızın katılım belgesini aldıktan sonra söylediklerini sizlerle paylaşmak isterim. Genç meslektaşımız bu kursları düzenlediğimiz için teşekkür ettikten sonra, gözlerinde işsizliğin ve umutsuzluğun hüznü ve isyanıyla "bizim asıl istediğimiz iş, sayın başkanı. İş olmadıktan sonra bu özverili çabalar yetersiz kalıyor. Ailemizden ve çevremizden utanıyoruz. Geleceğe ilişkin hiçbir öngörümüz, planımız, umudumuz yok..." dedi ve sözlerinin gerisini getiremedi. Siyasal iktidarın toplumun geniş kesimlerinin içinde bulunduğu acı gerçekleri dile getiren bu sessiz çığılığı duymasını dilerim.

Dönemin oda başkanı sayın İsmet Cengiz 59. kurultay açılışında “Değerli meslektaşlar , bir meslek odası olan Odamızın ülkemizde uygulanan ekonomik politikalarından etkilenmemesi olanaklı değildir. Bugün Odamızın gündemindeki en temel sorun jeoloji mühendisliği eğitimi sorunudur. Yaklaşık 30 üniversitemizde jeoloji eğitimi yapılmaktadır. Ciddi bir eğitim planlamasına dayanmayan, istihdamla ilişkilendirilmeyen bu eğitimin niteliği, daha doğrusu niteliksizliği tartışılırken, 15 yeni üniversite daha açma girişimi oldukça düşündürücüdür. Ülkemizin geleceği açısından son derece önemli olan doğal kaynakların aranmasından, ulaşım, yerleşimden, enerjiye, içme ve yeraltı sularından su politikalarının oluşturulmasına, büyük mühendislik projelerinden, doğal çevre ve çevrenin korunmasına, küresel ısınmaya, insan sağlığı ve güvenliğine kadar geniş bir alan jeoloji mühendisliğinin sorumluluk alanı olup bu kadar yaşamsal sorunlar ancak ve ancak nitelikli ve ciddi bir jeoloji mühendisliği eğitiminden geçmektedir.” Demiştir.

62. Türkiye Jeoloji Kurultay açılış konuşmasını yapan Oda başkanı Sayın Dünder Çağlan, “jeoloji mühendisliğinin yaşamdaki yeri sorunluyken, diğer taraftan jeoloji mühendisliği eğitimi de giderek artan ciddiyette olumsuzluklar taşımaktadır. Jeoloji gibi arazi uygulamasının son derece gerekli olduğu bir alanda pratikten uzak, gerçek hayat ve uygulamadan kopuk eğitim sisteminin, yetersiz öğrenciler mezun ettiği ortada iken, politik tercihlere ve yerellerin ticari kaygılarına göre yeni üniversiteler açılmakta öğrenci kontenjanları arttırılmaktadır. Bu durum, yetersiz öğretim görevlisi ve laboratuvar gibi alt yapı olanakları olmayan üniversitelerden niteliği düşük meslektaşlarımızın işsizliğe mezun olmasına yol açmaktadır. Üniversitelerin jeoloji mühendisliği eğitim programları, olanakları ve öğretim elemanı sayıları ile öğrenci kontenjanları konuları, yapmış olduğumuz eğitim

çalışmaları ve eğitim eşgüdüm kurulu toplantılarında ele alınarak çözüm üretilmeye çalışılmıştır. Ancak önerilerimizin hayata geçmesi için başta akademisyenlerimizin olmak üzere her kesimden meslektaşlarımızın odamıza güç vererek, ortak bir tavır yaratmamız gerekmektedir.” demiştir.

Sayın Çağlan, 66. Kurultay açılışında da “ Jeoloji Mühendisliği eğitiminde giderek artan sorunlar, ar-

tık kaçınılmaz olarak konunun yeniden her boyutuyla ele alınıp tartışılarak düzeltici önlemlerin acilen alınmasını bir gereklilik haline getirmiştir. 2012 yılında, Afyon, Nevşehir, Rize ve Aksaray (hidrojeoloji) olmak üzere 4 yeni bölüme öğrenci alınmış, Akdeniz Üniversitesinde ikinci öğretim açılırken; Bozok, Cumhuriyet, Gümüşhane ve Niğde Üniversiteleri’nde ikinci öğretim kapatılmış, Tunceli Üniversitesi’nde lisans eğitimine öğrenci alınmamıştır. Halen 33 üniversitede jeoloji mühendisliği eğitimi verilirken, yeni açılan Abdullah Gül Üniversitesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nde de jeoloji mühendisliği bölümleri bulunmasına rağmen, henüz bölüm kadroları oluşturulmamıştır. 2012-2013 öğretim yılında 13 üniversitemizde ikinci öğretim verilmekte, bu eğitim öğretim yılında ise normal eğitime 2207, ikinci eğitime 968 olmak üzere toplam 3175 kontenjan ayrılmıştır. Jeoloji mühendisliği bölümlerine ayrılan toplam kontenjanın ilk tercihte sadece büyük şehirlerdeki üniversitelerimizdeki kontenjanlar dolmuş, normal eğitim kontenjanının sadece %47’si tercih edilmiştir. En çarpıcı olanı ise toplam ikinci öğretim kontenjanlarının sadece % 22’sinin ilk aşamada tercih edilmiş olmasıdır. Jeoloji mühendisliği bölümlerine yapılan tercihlerin taban puanları incelendiğinde taban puanların yıllar içerisinde önemli bir oranda düştüğü gözlenmiştir. Örneğin ODTÜ’de bu yıl taban puan 393 iken, bazı bölümlerimizde 202 ye kadar düşmüş, ek yerleştirmelerde ise bu puan çok daha aşağılara inmiştir. Tüm bu veriler göstermektedir ki, bazı üniversitelerimizin birinci ve ikinci öğretimleri kapatılırken bir tarafta kontenjanlar son sekiz yılda %165 arttırılıyor diğer tarafta tercih edilmemeleri sonucu ikinci öğretimler fiili olarak kapanıyor, ilk tercihte kontenjanların yarısı boş kalırken öte yanda yeni yeni kurulan üniversitelerde yeni jeoloji bölümlerinin açılıyor. Herhalde böyle garip bir durum da ancak bizim gibi planlamadan ve öngörmeden yoksun bir ülkede söz konusu olabilir. Sonuç olarak, yeni bölümlerin açılması, kontenjanların arttırılması, tercihlerde ve taban puanlarda düşüşün yaşanması, jeolojinin gelişen uygulama alanlarına denk düşmeyen, jeolojide öngörüü dikkate almayan eğitim programlarının hala uygulanıyor olması ve bunun sonucunda yaratılan işsiz meslektaşlar ordusunun giderek büyümesi, jeoloji eğitiminin

sorunlarının artık ertelenemez bir görev olarak ele alınarak çözümler üretilmesinin kaçınılmaz olduğunu bizlere göstermektedir. Oda olarak geçtiğimiz yıllarda başlattığımız ama sonuca ulaşmada yeterli bir yere gelemediğimiz çalışmalara hep birlikte hız vererek sonuçlandırmak ve gerekli girişimleri beraberce başlatmak gerekiyor. Bu konuda da başta akademisyenlerimiz olmak üzere hepimize önemli görevler düştüğünü belirtmek istiyorum.” demiştir.

2015 yılında 68. Cisi düzenlenen kurultayımızda ise oda başkanımız Sayın Hüseyin Alan “Odamız tarafından üniversitelerin jeoloji mühendisliği bölümleri ile MTA dahil jeoloji eksenli diğer dernek ve kuruluşların politika ve stratejilerinin belirlenmesine öncülük edecek ve 2035 yılını hedef alan jeolojide öngörü çalışmasının başlatılması, Odamız ve bağlı birimlerimiz, üniversiteler ve kamu kurumlarımızla birlikte jeolojinin eşsiz zenginliğindeki alanlarda düzenlediği veya düzenlenmeyi planladığımız etkinliklerle ülke bilim ve mühendisliğine yaptığımız katkılar da yüzümüzü ağartan gelişmeler olduğu belirtmek isterim.” Diyerek 2035 li yıllara yönelik temennilerini dile getirmiştir.

Eğitim Çalıştayı:

Yukarıda belirtilen Kurultay açılış konuşmalarına konu olan Jeoloji mühendisliği eğitimine yönelik olarak 20-22 Haziran 2003 tarihleri arasında Odamız tarafından Ürgüp'te düzenlenen

“Jeoloji Eğitiminin Dünü, Bugünü, Yarını” konulu eğitim çalıştayında aşağıda sunulan başlıklardaki konular tüm ayrıntıları ile ele alınmıştır:

- Bölüm sayısı
- Öğretim Eleman Dağılımları
- Öğrenci Kontenjanları
- II. Eğitim
- Müfredat Birliği
- Ders Kitapları
- Öğrenci Stajları
- Harita Kampları
- Meslek Etiği
- Akreditasyon

-ABET

-GATS

-İstihdam ve Ücret

-Yüksek Lisans Tez çalışmaları

-Doktora Tez Çalışmaları -Terminoloji

Şener 2006 tarafından çalıştay süreci ve konu ile ilgili yapılan değerlendirmelerde; 2003-2006 yılları arasında geçen süreçte yukarıdaki konuların halen sorun olmaya devam ettiğini belirterek. AB uyumu çerçevesinde hazırlanan yasaların sayısını ve sırasını takip etmekte zorlanırken geleceğimize yönelik çözümlere yani gençliğimize zaman bile ayıramadığımızı, genç nüfusumuzun çokluğundan bahsederken onların ne kadar güçlü olduklarından bahisle kuvvete dayalı bir gençliğimiz ile gurur duyarken sayısal üstünlüğü avantaj olarak görürken tartışan, sorgulayan, eleştiren, paylaşan ve okuyan bir nesil yetistirmek için dostlar alışverişte görsün mantığı dışında planlı programlı hiçbir çalışma yapmadığımızı, yapmak isteyenlerin de baltalandığı tespitini yapmıştır.

Meriç, 2012. “Son on yılda (2002-2012) Türkiye’de Jeoloji Eğitiminin Değişimi başlıklı olarak yaptığı çalışmada 2012 yılı itibarı ile mevcut 33 bölümde; 175 profesör, 83 Doçent, 188 Yrd. Doçent, 250 Araş. Gör. İle toplam 696 öğretim elemanı ile eğitim-öğretim çalışmalarının sürdürüldüğünü saptamıştır.

Jeolojide Öngörü Çalışması

TMMOB JMO 24. Dönem Genel Kurulunda alınan karar gereğince, "Jeolojide Öngörü Çalışması" 8 - 10 Mayıs 2015 tarihleri arasında Afyonkarahisar’da toplanmıştır. Toplantı, Yönetim Kurulu üyelerinin yanı sıra jeoloji mühendisliğinin farklı sektörel bileşim ve uzmanlık alanlarında çalışmalar yürüten akademisyenler, kamu kurumları, yerel yönetimler, işveren, serbest çalışan, emekli ve öğrenci üyelerin katılımı ile gerçekleştirildi. Odamız web sayfasından öğrendiğimiz kadarı ile, üç gün süren çalışmalar sırasında mesleğimizin ve meslek alanlarımızın önümüzdeki 5, 10 ve 20 yıllık gelişimine ilişkin öngörülerde bulunularak, mesleğimizin geleceğine ilişkin yol haritaları oluşturulduğu bilinen toplantının detaylarını içeren rapor yayınlandığı zaman tüm gelişmeler ve öngörüler hakkında kapsamlı bilgiler alınacağı açıktır.

Mevcut Durum:

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) İzmir Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan "15 + Yaş Eğitim Durumuna Göre Nüfusun Dağılımı İstatistik Çalışması", başlıklı araştırmada, Türkiye'de 2 milyon 643 bin 712 kişinin okuma yazma bilmediği saptandı. Yapılan çalışmada, nüfusun yüzde 26,9'unun yani 14 milyon 994 bin 232 kişinin ilkokul mezunu, yine nüfusun yüzde 21,46'sının, 11 milyon 959 bin 942 kişinin de ilköğretimi bitirdiği belirlendi. Liseyi bitirenlerin oranı yüzde 21,68 ile 12 milyon 85 bin 335 kişi, yüksekokul veya fakülte bitirenlerin oranı yüzde 12,03 ile 6 milyon 706 bin 780, yüksek lisans mezunlarının ise yüzde 0,96 ile 532 bin 757 kişiye tekabül ettiği saptandı.

Bu saptamalara göre ülkemizde 26 milyon 954 bin

174 kişi ilköğretim mezunu olup bu da toplam nüfusun yaklaşık 1/3 üne karşılık gelmektedir. Hiç okuma yazma bilmeyenlerle birlikte yaklaşık 30 milyon kişi ancak günlük yaşamlarını idame ettirebilecek durumda bulunmaktadır.

Bu gerçeklikten yola çıkıldığında ülkemizin temel sorunlarından birinin ilköğretimden lise öğretimine bir sıçrama yapılması ve lise eğitiminin daha sağlıklı ve bilimsel temellere dayandırılarak gerçek anlamda lise mezunu insanlar yetiştirmemiz gerekmektedir.

Bu noktadan hareketle yüksek öğretim görme potansiyelinin artırılması ve jeolojinin toplumla içselleştirilmesi amacı ile kurulan Jeoloji Mühendisliği bölümlerinin kuruluş tarihlerinin yıllara göre dağılımı Tablo 1 de sunulmuştur.

Tablo 1. Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinin Kuruluş Yıllarına göre dağılımı

Yıllar	Sayı	Üniversite
1940-1950	2	İstanbul, Ankara
1950-1960	1	İTÜ
1960-1970	4	KTÜ, Hacettepe, Dokuz Eylül (Ege), ODTÜ
1970-1980	3	Selçuk, Fırat, Çukurova
1980-1990	2	Cumhuriyet, Süleyman Demirel,
1990-2000	10	Niğde, Kocaeli, Gümüşhane, Pamukkale, Aksaray, Bülent Ecevit, Osman Gazi, Akdeniz, Bozok, 100 yıl
2000-2006	6	Dumlupınar, Sıtkı Koçman, Balıkesir, Çanakkale 18 Mart, Mersin, Sütçü İmam
2006-2014	6	Nevşehir Hacı Bektaş Veli, Batman, Afyon Kocatepe, Atatürk Oltu, R.T. Erdoğan, Tunceli

Tablo 1'den de görüleceği üzere son 24 yılda kurulan bölüm sayısı 24 olup toplam içerisindeki payı %70 olarak karşımıza çıkmakta ve her yıla bir bölüm düşmektedir. Bu sayılara kurulmalarına rağmen akıbetleri bilinmeyen Kırşehir Ahi Evran ve Burdur Mehmet Akif

Üniversiteleri dahil değildir. Kağıt üzerinde kurulan bu bölümlerle birlikte bölüm sayısı 36 ya çıkmaktadır.

Tablo 1 de sunulan jeoloji mühendisliği bölümlerine ait 1999-2015 yılları arası kontenjan dağılımları Tablo 2 de sunulmuştur.

Tablo 2. Jeoloji Mühendisliği bölümleri 1999-2015 kontenjan dağılımları

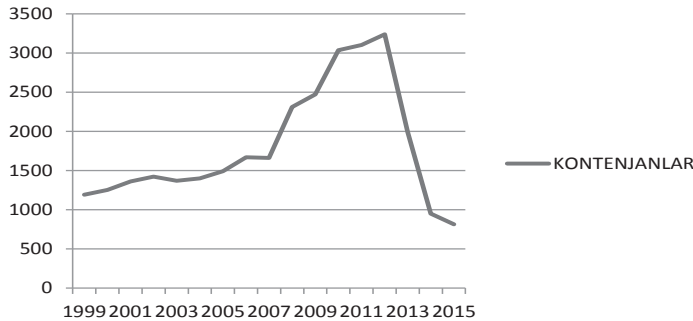
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1 AFYON ÜNİ.														47	26	11	10+1
2 AKDENİZ ÜNİ.														62	52	31	40+1
AKDENİZ ÜNİ. (İ.Ö)				31	31	31	31	41	41	52	52	57	57	62	0	0	0
AKSARAY HİDRO.														47	47	0	0
3 AKSARAY ÜNİ.	36	36	36	36	36	41	41	41	41	52	52	57	57	62	21	11	10+1
AKSARAY ÜNİ. (İ.Ö)			36	36	36						52	57	57	62	0	0	0
4 ANKARA ÜNİ.	62	62	62	62	72	72	72	72	72	82	82	88	88	93	72	72	70+2
ANKARA ÜNİ. (İ.Ö)	62	62	62	41												0	0
5 ATATÜRK OLTU YBF												52	52	57	0	0	0

6	BALIKESİR ÜNİ.							31	31	41	41	41	52	52	57	57	62	62	21	20+1
	BALIKESİR ÜNİ. (İ.Ö)												52	52	57	57	62	0	0	0
7	BATMAN ÜNİ.														47	47	52	52	21	0
	BATMAN ÜNİ. (İ.Ö)														47	47	52	41	0	0
8	BOZOK ÜNİ.	31	31	31	31	31	31	31				31	31	36	36	41	41	11	0	
	BOZOK ÜNİ. (İ.Ö)												31	36	36			0	0	0
9	CUMHURİYET ÜNİ.	41	52	52	62	62	62	62	62	62	72	72	77	77	77	82	52	12	0	
	CUMHURİYET ÜNİ (İ.Ö.)		41	52	52	52	52	52	52	52	72	72	77	77				0	0	0
10	18 Mart ü.				41	41	41	41	41	41	52	52	57	57	62	52	11		20+1	
11	ÇUKUROVA ÜNİ.	52	52	52	52	52	52	52	62	62	72	72	77	77	82	62	41		30+1	
	ÇUKUROVA ÜNİ.(İ.Ö)	52	41	52	52	52	52	52	41	41	72	72	77	77	82	41	0		0	
12	9 EYLÜL ÜNİ.	52	52	52	62	62	62	62	72	72	82	82	88	88	93	72	52		50+2	
	9 EYLÜL ÜNİ.(İ.Ö)	31	31	31										88	93	62	0		0	
13	DUMLUPINAR ÜNİ.								41	41	52	52	57	57	62	41	11		10+1	
	DUMLUPINAR ÜNİ. (İ.Ö)												57	57	62	0	0		0	
14	OSMANGAZİ	31	31	31	31	31	31	31	31	41	52	52	57	57	62	62	52		50+2	
15	FIRAT ÜNİ.	41	41	41	41	41	41	41	62	62	72	72	77	77	82	52	21		0	
	FIRAT ÜNİ. (İ.Ö)										72	72	77	77	82	41	0		0	
16	HACETTEPE ÜNİ. (HİDRO)	41	31	31	31	31	31	31	31	31	36	36	41	41	47	47	47		45+2+2	
17	HACETTEPE ÜNİ. (JEO)	41	41	62	62	62	62	62	72	72	82	82	88	88	93	82	52		50+2+1	
18	İSTANBUL ÜNİ	62	62	62	62	62	62	62	82	82	93	93	93	93	98	93	82		80+2+1	
19	İ.T.Ü.	41	41	41	41	41	41	41	72	42	52	52	52	52	62	41	26		40+1	
20	K.MARAŞ SÜTÇÜ İMAM											26	31	31	36	21	11		0	
21	K.T.Ü	41	41	41	52	52	52	62	82	82	93	93	98	98	103	82	62		40+1	
	K.T.Ü (İ.Ö)							52	41	52	93	93	98	98	103	0	0		0	
22	GÜMÜŞHANE ÜNİ.	41	41	41	41	41	41	41	41	41	52	52	57	57	62	0	0		0	
	GÜMÜŞHANE ÜNİ. (İ.Ö)											52	57	57			0		0	
23	KOCAELİ ÜNİ.	52	52	52	52	52	62	62	62	62	72	72	77	77	82	72	62		50+2	
	KOCAELİ ÜNİ. (İ.Ö)	52	52	52	52		52	52	52	52	72	72	77	77	82	62	0		0	
24	MERSİN ÜNİ.	31	31	31	41	41	41	41	52	52	62	62	67	67	72	62	31		30+1	
25	MUĞLA ÜNİ								21	21	31	31	47	47	52	41	21		20+1	
26	NEVŞEHİR ÜNİ.														47	0	0		0	
27	NİĞDE ÜNİ	31	31	31	31	31	31	52	52	52	62	62	67	67	72	21	11		0	
	NİĞDE ÜNİ (İ.Ö)	31	31	31	31	31					62	62	67	67			0		0	
28	O.D.T.Ü.	41	41	47	47	47	47	47	52	52	57	57	57	57	62	62	52		50+2	
29	PAMUKKALE ÜNİ.	31	31	31	31	31	31	31	41	41	52	52	57	57	62	52	31		25+1	
	PAMUKKALE ÜNİ. (İ.Ö)												57	57	62	41	0		0	
30	R.TAYYİP ERDOĞAN														31	21	11		0	
31	SELÇUK ÜNİ.	52	52	52	52	52	52	52	62	62	72	72	77	77	82	72	31		30+1	
	SELÇUK ÜNİ. (İ.Ö)	41	41	52	52	52	52	52	41	41	72	72	77	77	82	41	0		0	
32	S.DEMİREL ÜNİ	41	41	41	41	41	62	62	62	62	72	72	77	77	82	52	11		10+1	
	S.DEMİREL ÜNİ (İ.Ö)	31	31	41	41	41	41	41	41	41	72	72	77	77	82	0	0		0	
33	TUNCELİ ÜNİ.												52	50			0		0	
	TUNCELİ ÜNİ. (İ.Ö)											52				0			0	
34	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİ.		31	31	31	31	41	41	52	52	62	62	67	67	72	41	21		0	
35	BÜLENT ECEVİT													31	36	36	11		0	
	TOPLAM	1192	1254	1360	1421	1369	1400	1493	1670	1661	2312	2473	3036	3101	3239	1993	951		814	

Ülkemizde derin yaralar açan 1999 depreminden sonra yükselerek devam eden kontenjan artışı; 2012 yılında maksimum sayı olan 3239 a ulaşmış, 2012 deki kırılma ile gerçek bir faylanma bölüm konten-

janlarında gerçekleşmiş ve 35 den 22 ye düşen bölüm sayısındaki 13 bölüm kaybı Jeoloji Mühendisliği eğitiminde yıllardır dile getirilen gerçeklerle yüzleşme fırsatı yaratmıştır (Şekil 1).

KONTENJANLAR

Şekil 1. Jeoloji Mühendisliği Bölümleri kontenjanlarının 1999-2015 yılları dağılım grafiği

Bu tablo ve grafiklerde yer alan ve kontenjanları sürdürülen 22 bölüm kontenjanlarında ise genel toplam-

da yıllık aritmetik ortalama değeri 965 olarak çıkmaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Kontenjanı sürdürülen jeoloji mühendisliği bölüm kontenjanları

	ÜNİVERSİTE	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	AFYON ÜNİ.														47	26	11	11
2	AKDENİZ ÜNİ.														62	52	31	41
3	AKSARAY ÜNİ.	36	36	36	36	36	41	41	41	41	52	52	57	57	62	21	11	11
4	ANKARA ÜNİ.	62	62	62	62	72	72	72	72	72	82	82	88	88	93	72	72	72
5	BALIKESİR ÜNİ.					31	31	41	41	41	52	52	57	57	62	62	21	21
6	18 Mart ü.				41	41	41	41	41	41	52	52	57	57	62	52	11	21
7	ÇUKUROVA ÜNİ.	52	52	52	52	52	52	52	62	62	72	72	77	77	82	62	41	31
8	9 EYLÜL ÜNİ.	52	52	52	62	62	62	62	72	72	82	82	88	88	93	72	52	52
9	DUMLUPINAR ÜNİ.								41	41	52	52	57	57	62	41	11	11
10	OSMANGAZİ	31	31	31	31	31	31	31	31	41	52	52	57	57	62	62	52	52
11	HACETTEPE ÜNİ. (HİDRO)	41	31	31	31	31	31	31	31	31	36	36	41	41	47	47	47	49
12	HACETTEPE ÜNİ. (JEO)	41	41	62	62	62	62	62	72	72	82	82	88	88	93	82	52	53
13	İSTANBUL ÜNİ	62	62	62	62	62	62	62	82	82	93	93	93	93	98	93	82	83
14	İ.T.Ü.	41	41	41	41	41	41	41	72	42	52	52	52	52	62	41	26	41
15	K.T.Ü.	41	41	41	52	52	52	62	82	82	93	93	98	98	103	82	62	41
16	KOCAELİ ÜNİ.	52	52	52	52	52	62	62	62	62	72	72	77	77	82	72	62	52
17	MERSİN ÜNİ.	31	31	31	41	41	41	41	52	52	62	62	67	67	72	62	31	31
18	MUGLA ÜNİ								21	21	31	31	47	47	52	41	21	21
19	O.D.T.Ü.	41	41	47	47	47	47	47	52	52	57	57	57	57	62	62	52	52
20	PAMUKKALE ÜNİ.	31	31	31	31	31	31	31	41	41	52	52	57	57	62	52	31	26
21	SELÇUK ÜNİ.	52	52	52	52	52	52	52	62	62	72	72	77	77	82	72	31	31
22	S.DEMİREL ÜNİ	41	41	41	41	41	62	62	62	62	72	72	77	77	82	52	11	11
	Toplam	707	697	724	796	837	873	893	1092	1072	1270	1270	1369	1369	1584	1280	821	814

Özeleştiri

Yukarıda sunulan değerlendirmelerin ışığında yapılacak yüzleşmede öncelikle özeleştiri müessesesinin

çalıştırılması ve iğneyi önce kendimize çuvaldızı daha sonra başkalarına batırmamız gerekir.

Bu bağlamda;

- 1990 ılı yılların başından itibaren yapılan tüm uyarılara karşın bölüm açma yarışında bulunan meslektaşlarımız bugün ne düşünmektedir,
- Birinci öğretim yetmezmiş gibi ikinci öğretimleri açarak araştırmacı kimliğinden uzak sadece ders ücretine yönelen arkadaşlarımız, sadece mahalle baskısına sığınabilirlermi?
- Mikroskopsuz mineraloji, arazisiz uygulama, kitabı olan her ders verilir mantığı, 3 kişilik bölümler, yetersiz kaynak vb eğitim ile mezun ettiğimiz meslektaşlarımızın sosyal paylaşım sitelerinde jeoloji mühendisi olacağınıza sanayide usta veya kalfa olun diyerek yazdığı eleştiriler ve bu eleştirilere haklısınız yanıtı veren akademisyenler, gerçekten jeoloji eğitimi almışlardır?

- Girilen derslerde jeolojinin temel kurallarını hiçe sayarak bilimsellikten uzak, her türlü jeolojik açıklaması mümkün olayları, doğal afet olarak tanımlayıp takdiri ilahiye bağlayan arkadaşlarımız varmıdır? Yokmudur?
- Cevabı evet olan bu sorudan hareketle jeolojinin pozitif bir bilim olduğunun farkında olmayanlara yaptırımımız olmuşmudur?
- Kontenjanları dolmayan bölümlere bakarak gülümseyenler, kendilerine sıra gelince, niçin ne olacak bizim sonumuz diye feryat etmeye başladılar?
- Ben ne yapayım kardeşim sistem böyle, ben mi düzeltereğim mantığı akademisyenlikle ne kadar bağdaşmaktadır?

viii. Jeolojiyi daha anlaşılır ve sevilir biçimde anlatmak yerine ezbere dayalı ders anlatımı ve ne işiniz vardı bu bölümde gibi önyargıların etkisi nedir?

ix. Başka hiçbir meslek grubunda olmayan halk önünde kavga etmeler, sen anlamazsın mantığı ve o jeolojiden ne anlar? Suçlamaları ulusal kanallarda yapılırken hiç vicdanlar sızlamaz mı?

x. Diğer meslek gruplarındaki meslek dayanışması bizde niçin gelişmemiştir?

xi. Kapatılan ve/veya kontenjanı sınırlanan 13 bölümdeki akademik kadrolar aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Tablodan hareketle işsizliğe mezun vere vere 156 öğretim elemanının işsiz kalması nasıl bir duygudur?

Sıra	Üniversite	Profesör Dr.	Doçent Dr.	Yrd. Doç. Dr.	Dr.	Araş. Gör.	Toplam
1	Bülent Ecevit		1	3		3	7
2	Yüzüncü Yıl	1	1	14		5	21
3	Tunceli			1	1	4	6
4	Recep Tayyip Erdoğan	1	1	2			4
5	Niğde	2	2	9	1		14
6	Nevşehir		1	3		1	5
7	Gümüşhane		4	5	1	4	14
8	Sütçü İmam		2				2
9	Fırat	5	6	10		14	35
10	Cumhuriyet	10	3	6		4	23
11	Bozok		1	8		1	10
12	Batman		1	3		4	8
13	Atatürk Oltu	1		3		3	7
	Toplam	20	23	67	3	43	156

Yukarıdaki acıklı tablo ile benzer konuları çoğaltmak mümkündür.

Ama görünen odur ki yukarıda yazdıklarımın tümü şu anda Profesöründen yeni mezun meslektaşlarımıza kadar her kesimden ve yaştan meslektaşlarımızın tartıştığı konulardır.

GENELLEME

Jeoloji; 20. yüzyılın büyük bölümünde, sadece bizde değil İngilizce konuşan ülkelerin tamamına yakınında da, üniversite öncesi eğitimde bilim dalı olarak ders programlarında yer alamamıştır. Anahtar faktör olarak jeoloji bilimi, tüm bilimler gibi matematik ve fizikten türetilmiş olarak kabul edilir. Dolayısı ile temel bilimlerin başına gelen bizimde başımıza gelmiştir. Hem bilim adamı hem mühendis olmak, aldığımız eğitimle mümkün olamamıştır.

Devletin mühendisi olmaz mantığı 1983 ten beri iktidarda. 1980 li yıllarda MTA, DSİ, TCK, EİEİ, ETİBANK, YSE, KBİ, TDÇİ vb kuruluşları bugün kaç kişi hatırlıyor. 1980 li yıllarda

MTA çalışanları sayısı yaklaşık 10.000 ve biraz üstü idi. Şimdi kaç kişi çalışıyor ve kaç yerbilimci. 12 eylül darbesi ertesinde kapısında namluları Genel Müdürlüğe çevrilmiş iki tank bulunan tek kurum MTA Enstitüsü idi ve bir gecede genel müdürlük yapıldı.

O dönemin devlet başkanı Kenan Evren, MTA, bulunan altın madenlerini saklıyor diyerek MTA laboratuvarlarını incelemiş ve takibe almıştı. Yine bu dönemde yeniden yapılanma adı altında hazırlatılan "TÜSTAŞ Raporları" ile MTA daki daire sayıları azaltılmış ve ilk başta Petrol ve Jeotermal Enerji Dairesi ile Atom Kömür Dairesi, Temel Araştırmalar Dairesi ile Jeoloji Dairesi ve diğer daireler birbirleri ile birleştirilmişti. Bu birleştirmelerin yanı sıra uzun yılların ürünü olan ve her biri bir diğerinden daha değerli bilim adamı vasfındaki jeoloji mühendislerinin çalıştığı Radyoaktif Hammaddeler Şubesi önce servis haline getiriliyor daha sonra kapatılıyor, petrol aramaçılığına da son veriliyordu. MTA da bunlar olurken ETİBANK, YSE, KBİ, EİEİ gibi birçok jeoloji mühendisinin istihdam edildiği kurumlar kapatılıyor veya küçültülüyordu.

İstihdamın giderek azalması özel sektörde zaten az olan istihdamla birlikte meslek alanımıza diğer meslek alanlarının tecavüzü ve kesişim mühendisliklerinin çoğalması ile her geçen gün jeoloji mühendisliği üzerindeki negatif algı yaratma çabaları artırıyordu. Bu negatif algı giderek artırılarak soran, sorgulayan, araştıran, analitik düşünebilen, sebep –sonuç bağlantısı kurabilen yeni nesiller yerine emir komutaya uygun, sadece hayatını devam ettirme gayretinde olacak, sistemi eleştirmeyecek, apolitik bir nesil oluşturulması planlandı ve bu başarılıydı. Bu başarının sonucunda Temel bilimler üniversitelerin çoğunda sonlandı. Özellikle jeoloji kontenjanlarının maksimum seviyeye ulaştığı 2012 yılında üniversiteyi tercih eden öğrenciler 17 yaşlarında idi. 1990 lı yılların sonunda doğan çocukların tükenmesi ile doruğa çıkan yeni gençlik 2000 li yılların başından itibaren değişik bir yola kanalize edilmiş ve önce temel bilimler daha sonra maden ve jeoloji mühendislikleri zayıflatılmış ve itibarsızlaştırılmıştır. Geleceği yönlendirmesi umulan üniversitemizin bizzat kendileri düzeltilmeye muhtaç diyerek bir saptama yapan Prof. Dr. Ali Demirsoy hocamız, “Dünyanın neresine giderseniz gidin, üniversiteler kural olarak yetenekli, becerikli, oransal olarak akıllı insanların yer aldığı kurumlardır. Çoğunluk özel yasalarla yönetilirler. Dokunulmazlıkları olmasa bile, düşüncelerini serbest olarak söyleme yetkileri vardır. Ücretleri kural olarak devletin diğer memurlarından daha yüksektir. Siyasilerin en az etki edebildiği kurumlardır denebilir. Çeşitli görevleri vardır. Ancak ikisi en önemlidir: Bilim yapma (eskiyi tekrarlama değil; eskinin üzerine yenilerini koyma) ve adam yetiştirme-toplum aydınlatma.” demektedir. Acaba bu tanımlamaya uyan kaç üniversitemiz vardır ve kaç akademisyenimiz düşüncelerini serbestçe söyleyebilmektedir.

Genel Değerlendirme:

Gelişmiş ülkelerdeki kişi başına milli gelirin 30 bin dolar seviyelerine yükseldiği, insanların birer tüketim makinesine dönüştürüldüğü günümüzde, zengin ülkelerin gelir farklılıklarını koruyabilmek için kurdukları yeni işbirliğinin adı; yeni dünya düzeni, marka adı ise küreselleşmedir. Oysa, dünyanın kısıtlı doğal kaynakları bu tüketim düzeylerini karşılamaya ve yaygınlaş-

tırmaya yeterli değildir. İşte, bugün kurulmakta olan yeni dünya düzeni, zengin ülkelerin gelir farklılıklarını sürdürmelerini amaçlamaktadır. Bu ise kolay başarılabilecek bir iş değildir. Bunu başarabilmek için yapılan özelleştirmeler, özelleşmeyen kurumlarda küçülme ve reorganizasyon çalışmaları, yetmedi temel bilimlerin itibarsızlaştırılması ve tahkim yasaları ile güçlendirilmiş uluslararası firmalardan hizmet alımı ve fizibilite raporu hazırlıkları 12 Eylül 1980 darbesinden günümüze kadar planlı bir şekilde hayata geçirilmiş ve biz ve bizim gibi ülkelerin gelecekleri çok açık ve acıklı bir şekilde ipotek altına alınmıştır.

Bu ipoteğe ayak uydurma veya başkaldırma için Dünya genelinde gelişen süreçte bir şeylerin yapılması gerekliliği açıktır.

Bu bağlamda, bizlere verilen rol gereği başımızı pekişmemiş kumlara gömerek günü kurtarıp yeni düzene ayak uydurabiliriz. Ya da; Yerkabuğu ve/veya dünya ile ilintili branşlarda ve

yakın üniversite bölümleri arasında çok disiplinli çalışmalar başlatarak meslek şovenizminden arındırılmış seviyeli birleşmelerin önünü açarak bizim gibilerin dünyasına rol model olabiliriz.

Bu model çalışmalar dahilinde, tüm jeoloji mühendisliği bölümlerinde görev alan akademisyenlerin yaklaşık % 23'üne karşılık gelen ve bir anda ders veremez duruma düş(ürül)en 156 akademisyene yenilerinin eklenmemesi, mezunlarımızın iş bulma koşullarının yasal güvencelere alınabilmesi, tüm bölümler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının özelleştirilmesinin yapılması amacıyla tüm tarafların bir araya geleceği ve yukarıda özetlenen tüm çalışmaların birlikte tartışılabilceği bir Jeoloji Şûrasının JMO nezdinde acilen toplanması geleceğimizi kurtarma adına atılmış olumlu bir adım olacaktır.

Kaynaklar Köksoy, M., 1994. 2000 li Yıllara Doğru Jeoloji Eğitimi. 47. Türkiye Jeoloji Kurultayı “ 2000 li yıllara doğru jeoloji eğitimi paneli” Meriç, 2012. “Son On Yılda (2002-2012) Türkiye’de Jeoloji Eğitiminin Değişimi. JMO Haber Bülteni, Sayı: 2012/1, s. 33-35 Şener, M., 2006. Medrese Eğitiminden Üniversite Fabrikalarına Jeoloji Eğitimi. JMO Haber Bülteni, Sayı: 2006/4, s. 61-71